

29 kwietnia rektor Politechniki Wrocławskiej, ZNP i Komisja Zakładowa Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” podpisali akt powołania Samorządowych Komisji Pracowniczych, w których ręce strony przekazały swe uprawnienia decyzyjne w zakresie rozdziału uczelnianych dóbr socjalnych.

MAJ

2 maja na uczelni odbyła się wieczornica poświęcona dziedzictwu Konstytucji 3 maja, której 190. rocznicę uroczystie obchodzono w całym kraju.

7 maja w „Informacjach” opublikowany został tekst pod tytułem „W poszukiwaniu platformy wyborczej do władz regionalnych Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego »Solidarność«” – podpisany przez dziewięcioosobowy Zespół Akcji Wyborczej (sześciu z nich to członkowie związku na uczelni), ale tematem głównym jest Komisja Rewizyjna. Zdzisław Przywoźny, broniąc swych racji, uważa, że Komisja nie może stać się „sumieniem związku”, a na dowód swej konsekwencji wychodzi z inicjatywą „ustawodawczą”, przedstawiając projekt Regulaminu Komisji Rewizyjnej.

Czytamy w nim, że Komisja Rewizyjna jest władzą organizacji związkowej podległą Zebraniu Delegatów, powołaną do kontroli wszystkich organów tej organizacji (Prezydium, Komisji Zakładowej, Komisji Oddziałowych, zarządów kół). Protokoły z kontroli przedstawiane są na Zakładowym Zebraniu Delegatów.

9 maja w Warszawie odbywa się I Ogólnopolski Zjazd Regionalnych i Uczelnianych Komitetów Obrony Więźniów Politycznych.

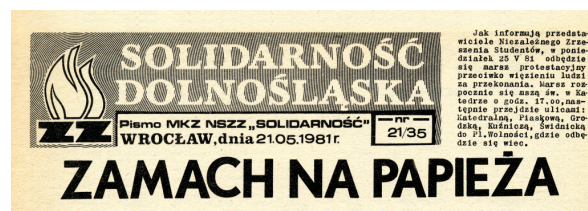
11 maja odbyło się Zakładowe Zebranie Delegatów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” przy Politechnice Wrocławskiej, na którym wybrano delegatów na Regionalne Walne Zebranie Delegatów „Solidarności”. Zostali nimi: Jan Waszkiewicz, Tomasz Wójcik, Stanisław Huskowski, Marek Muszyński, Andrzej Zarach, Kornel Morawiecki, Wojciech Myślecki. Jan Waszkiewicz i Stanisław Huskowski mieli kandydować do Zarządu Regionu, a także – wraz z Tomaszem Wójcikiem i Andrzejem Zarachem reprezentować Politechnikę na Zjeździe Krajowym. Kontrowersje natomiast wzbudził wniosek przewodniczącego Komisji Zakładowej, by kandydatem związkowej organizacji uczelnianej na szefa Zarządu Regionu został Władysław Frasyniuk, metoda ta przypominała bowiem zbyt wielu członkom Komisji Zakładowej osławione przywożenie kandydatów w teczkach. Przewodniczący wniosku nie wyco-

fał, lecz po długiej i burzliwej dyskusji uchwalono, że Politechnika Wrocławska nie wysunie jednak kandydata na szefa Regionu.

Andrzej Olszewski w majowym numerze „Informacji” w tekście pod tytułem „Ordynacja kontra statut” zauważył, że zebranie z 11 maja w niektórych momentach przypominało styl przedsierniowy. W artykule „Teczka” Ludomir Jankowski pisał, że sytuacja powyższa jest objawem choroby, przeciwko której powstał związek. Autor liczył, że Tomasz Wójcik chwyci za pióro i na łamach biuletynu wyjaśni motywy, jakie nim kierowały. Tymczasem przewodniczący w bieżącym numerze ustosunkował się do „Kierunków dewiacji” Piotra Pleniewiczza i „Protokołu pewnego zebrania” Lecha Ignaszewskiego, obu autorom zarzucając mianowanie się z prawdą.

12 maja Sąd Wojewódzki w Warszawie zarejestrował Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” Rolników Indywidualnych.

13 maja na pl. św. Piotra w Rzymie turecki terrorysta Ali Agca dokonuje zamachu na życie papieża Jana Pawła II.

14 maja ukazało się specjalne jednokartkowe wydanie „Informacji”, będące manifestacją uczuć do papieża Jana Pawła II, wyrażonych w dzień po zamachu na życie Ojca Świętego:

BÓL I NADZIEJA

W dniu 13 maja 1981 roku o godz. 17.17 zbrodniczy zamachowcy targnęli się na życie Ojca Św. Jana Pawła II, naszego najwybitniejszego Rodaka doby obecnej, Brata człowieka żyjącego pod każdą szerokością geograficzną.

I w głowie się nie mieści, że mógł znaleźć się ktoś, kto uznał, że nie ma miejsca wśród nas dla Niego, człowieka tak oddanego ludzkości, który obdarzał każdego z nas ufnością i miłością, u którego czyny tak zgadzały się ze słowami.

Zbrodniczy świat, który nie uznaje żadnych świętości, żadnych wartości, pogrążył w bólu każdego z nas – cały Naród polski, który w walce o godność i swoje fundamentalne prawo do życia w wolności, niepodległości, suwerenności odczuwał potężne, moralne wsparcie naszego Pasterza.

Jeszcze tak niedawno byliśmy przepełnieni radością, witając Ojca Św. Jana Pawła II na Stolicy

Piotrowej (16 X 78). Radowaliśmy się wszyscy bez względu na wyznawany światopogląd, bowiem wybór polskiego kardynała na sternika Nawy Piotrowej przyjęliśmy ze wzruszeniem oraz poczuciem narodowej dumy.

Każdy uzmysłowił sobie, że wybór Polaka na papieża i wyniesienie Go do najwyższej godności jest świadectwem uznania wielkiej polskiej kultury chrześcijańskiej, która w osobie kardynała Karola Wojtyły została w szczególnie sposób przyjęta do skarbcza kultury ogólnoludzkiej.

Dlatego tragedia na placu św. Piotra wstrząsnęła nami tym bardziej, że w Polsce w ciągu wieków, choć ścierały się różnorodne orientacje religijne i światopoglądowe, to polska tolerancja była znana i szanowana w Europie i świecie.

W czerwcowe zaś dni 1979 roku odczuwaliśmy Jego miłującą obecność w czasie pielgrzymki nadziei po ziemi ojczystej. To właśnie wówczas uzmysłowiliśmy sobie, iż nagle wywyższenie syna narodu i Kościoła polskiego, który w ciężkich próbach dziejowych był zagrożony w swej suwerenności i kulturze daje nam poczucie dumy i moralnej satysfakcji.

To właśnie wówczas w narodzie naszym dojrzały potężne siły odrodzenia, które zaowocowały przełomowymi wydarzeniami sierpniowymi w 1980 roku, by zainicjować najgłębszy w PRL proces radykalnych reform.

Wtedy właśnie wiara w nieprzemijające wartości naszej historii i kultury narodowej, nadzieja na nadejście szczęśliwego jutra dla naszego kraju i miłość do cierpiących poniżenie współrodaków stworzyły przesłanki do ogólnonarodowej kontestacji, która znalazła swój wyraz m.in. w sierpniowym zrywzie narodu.

Jakże w tym kontekście nie pamiętać słów Jana Pawła II wypowiedzianych podczas pielgrzymki polskiej: „(...) Podobnej sprawiedliwości i miłości potrzebuje naród, jeśli ma być wewnętrznie zjednoczony, jeśli ma stanowić spójną jedność. A chociaż trudno jest upodabniać naród – to wielomilionowe społeczeństwo – do rodziny, najmniejszej, jak wiadomo ludzkiej wspólnoty, społeczności, to w nim także – w narodzie jedność zależy od sprawiedliwego zabezpieczenia potrzeb, praw i zdań każdego członka narodu. Tak aby nie rodził się rozdzźwięk i kontrast na tle różnic, które niesie z sobą uprzy-

wilejowanie jednych, upośledzenie drugich. Z dziejów Ojczyzny naszej wiemy, jak zadanie to jest trudne, a jednak nigdy nie można zrezygnować z olbrzymiego wysiłku, którego celem jest budowanie sprawiedliwej jedności wśród synów i córek ojczyzny (...)”.

Tak mówił do nas człowiek, który – jak sam zauważa – swoją duchową formację zawdzięcza od początku polskiej kulturze, polskiej literaturze, polskiej muzyce, plastyce, teatrowi – polskiej historii, polskim tradycjom chrześcijańskim, polskim szkołom, polskim uniwersytetom.

Dlatego dzisiaj tak bardzo jesteśmy pogrążeni w głębokim bólu i smutku i wierzymy głęboko, że Ojciec Św. Jan Paweł II powróci do zdrowia i jego dobroć, mądrość, szlachetność, miłość i wsparcie znowu towarzyszyć będą naszemu Narodowi i innym znękanym ludom. Że znowu Jego przepelniony uduchowieniem i miłością uśmiech, błogosławieństwo oraz braterski uścisk dłoni przywracał będzie wiarę w człowieczeństwo w tym tragicznie rozdartym świecie, w którym bezwzględna przemoc tak często obraża godność każdej osoby ludzkiej.

Wierzymy – Ojciec Św., Bracie w Narodzie i Człowieczeństwie, że cierpienie zadane Ci wczoraj w sposób tak brutalny zaowocuje społeczną miłością niezbędną każdemu mieszkańcowi naszej Ziemi.

Wierzymy, że zaowocuje humanizm i cywilizacja – jak zauważa A. Mickiewicz w „Księgach

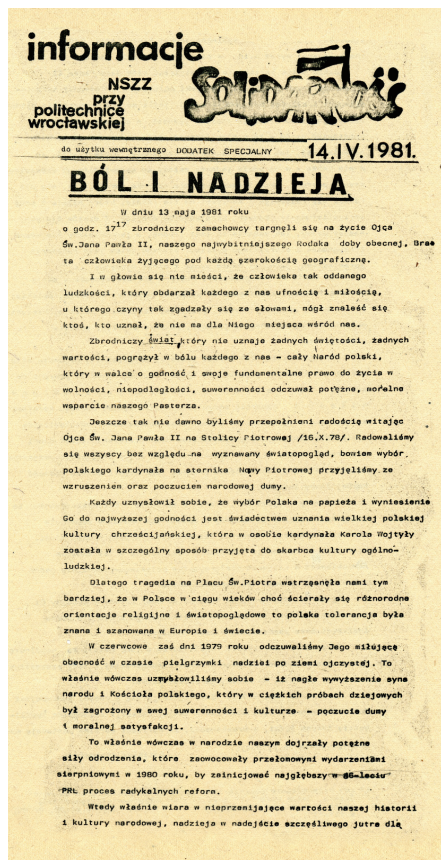
pielgrzymstwa [i narodu] polskiego” – prawdziwie godna człowieka, a ta musi być chrześcijańska.

Ojciec Św., wierzymy, że wrócisz do nas zdrowy i życzymy Ci jeszcze wielu lat tak pięknie konstruowanego życia dla dobra ludzkości oraz pozostajemy w czci najgłębszej.

Ci spośród nas, którzy współtworzą z Tobą katolicką wspólnotę, nie ustaną w modłach do Boga i Marii Jasnogórskiej o Twój szczęśliwy powrót do zdrowia. Do wielkiego posłannictwa!

Ci spośród nas, którzy identyfikują się z innymi koncepcjami światopoglądowymi, będą obdarzać w Twojej intencji szczególną życzliwość innych ludzi, w przekonaniu, że wartości moralne posiadają moc oddziaływania na sytuację.

Opracował Zdzisław Przywoźny

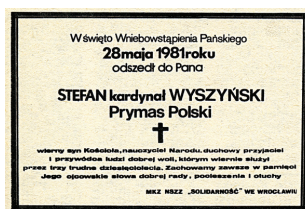

Na tym samym posiedzeniu członkowie Komisji Zakładowej w związku z rozszerzającym się w świecie terroryzmem przegłosowali uchwałę wzywającą wszystkie organizacje Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” do wystąpienia z wspólnym apelem do Organizacji Narodów Zjednoczonych, by nakłoniła wszystkie państwa członkowskie do wprowadzenia w swoich krajach ścisłych ograniczeń w zakresie zakupu, posiadania i noszenia broni.

24 maja Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” oceniła zawartość „Informacji”. Tomasz Wójcik odniósł się do kwestii kompetencji redakcji oraz zakresu samodzielności gazety, proponując zarazem ścisłe określenie stopnia merytorycznej i organizacyjnej podległości redakcji w stosunku do Komisji Zakładowej.

27 maja film Andrzeja Wajdy „Człowiek z żelaza” otrzymuje na festiwalu filmowym w Cannes Grand Prix – Złotą Palmę.

28 maja umiera ks. Stefan kardynał Wyszyński, prymas Polski.

30 maja w Warszawie, z udziałem wielotysięcznych tłumów, odbywają się uroczystości pogrzebowe kardynała Stefana Wyszyńskiego. Uczestniczą w nich m.in. przedstawiciele Watykanu, „Solidarności” i władz państwowych.

CZERWIEC

9 czerwca zarejestrowano Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Indywidualnych Rzemieślników „Solidarność”.

15 czerwca w Warszawie rozpoczyna się proces przywódców KPN – Leszka Moczulskiego, Romualda Szeremietiewa, Tadeusza Stańskiego i Tadeusza Jandziszaka, oskarżonych o przygotowania do obalenia przemocą ustroju PRL-u.

16 czerwca ukazał się dodatek nadzwyczajny „Informacji” poświęcony wyborom rektora Po-

litechniki Wrocławskiej. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” na uczelni postawił czterem kandydatom osiem pytań:

1. Co kandydat chce zrobić w czasie swej kadencji i od czego zamierza zacząć?
2. Jaka jest ocena działania poprzedniej administracji, systemu zarządzania szkołą i obecnego stanu uczelni?
3. Jakim sposobem można ograniczyć deficyt w budżecie uczelni i uniknąć bankructwa?
4. Jak można zrationalizować zatrudnienie na uczelni?
5. Jakimi środkami można zrównoważyć naukowe i dydaktyczne funkcje uczelni?
7. Jakie formy i zakres powinien mieć udział pracowników w zarządzaniu uczelnią (rola Senatu, wydziału, komisji pracowniczych, samorządu pracowniczego)?
8. Jaki był wpływ Marca '68 na deformacje szkolnictwa wyższego i nauki?

Profesor Otton Dąbrowski na pytanie drugie odpowiedział, że *trzeba dostrzec zarówno pozytywne, jak: negatywne aspekty działań poprzedniej administracji, niemniej naruszono działalność podstawowych jednostek organizacyjnych, ograniczono samodzielność organów kolegialnych, szczupłe grono ludzi opracowało koncepcję organizacji Politechniki i w miarę upływu czasu kierownictwo oddalało się od społeczności politechnicznej.*

Profesor Henryk Hawrylak uważał, że *bankructwu uczelni można by zapobiec poprzez poszukiwanie możliwości kontynuacji uczestnictwa Politechniki Wrocławskiej w badaniach przemysłowych w nowych strukturach gospodarczych, uproszczenie struktury organizacyjnej i racjonalizację zatrudnienia.*

Z kolei zdaniem profesora Marka Zakrzewskiego:

Podniesienie roli i znaczenia Rad Instytutów i Wydziałów pozwoli na szczegółową analizę naszych prac i przeciwdziałanie ruchom pozorowanym na każdym kroku.

Profesor Tadeusz Zipser dokonał podsumowania marca 1968 krótko: *Utrata resztek autonomii, odebranie nauce roli inspirowanej, wprężenie szkół wyższych w strukturę nakazowo-sprawozdawczą, w której uległy zmianie i zbiurokratyzowaniu oceny ludzi i ich aktywności.*

11-17 czerwca przewodniczący „Solidarności” Lech Wałęsa odwiedza Warszawę, Lublin, Chorzów, Jastrzębie, Opole,

Wrocław oraz Poznań. Wszędzie odbywają się wielotysięczne wiece.

29 czerwca na rektora Politechniki Wrocławskiej został wybrany profesor Tadeusz Zipser. Profesor Tadeusz Zipser urodził się w 1930 roku we Lwowie. Opiekun koła SNS w latach 1956-1959, 1967-1968. Zastępca dyr. Instytutu Architektury i Urbanistyki 1972-75. Kierownik studium podyplomowego i doktoranckiego. Od początku powstania „Solidarności” na Politechnice Wrocławskiej tj., września 1980 aktywnie włączył się w działalność związkową. Swoją kadencję wspomina prof. Tadeusz Zipser tak: *Moja kadencja, a raczej jej pozbawiony kontynuacji początek, pełna była spraw nietypowych (a raczej typowych dla tego okresu), takich jak kłopoty z paliwem do samochodów obsługujących filie lub ustalanie zasad przeróżnych przydziałów i reglamentacji, a także masowe niemal odejścia na przedterminową emeryturę. Było też poręczenie do prokuratury za Kornela Morawieckiego oskarżonego o rozpowszechnianie ulotek o niedozwolonej treści i nagła ewakuacja zagranicznych studentów. Na końcu, już po ogłoszeniu stanu wojennego i rozbiciu dwudniowego strajku protestacyjnego na naszej uczelni nocnym atakiem sił bezpieczeństwa, doszły jeszcze poszukiwania zaginionych pracowników, którzy nie dotarli do domów. Trwało to już bardzo krótko, a podpatrzona przeze mnie w czasie nakazanego przez wicewojewodę Rafajłowicza spotkania rektorów (raczej odprawy pełnej pogroźek) notatka odręczna o treści*

■ Spotkanie Lecha Wałęsy z mieszkańcami Wrocławia przed siedzibą NSZZ „Solidarność” przy ul. Mazowieckiej, 16.06.1981

„Zipser – aresztować” nie zostawiała wątpliwości co do szybkiego finału. Na Wigilię Bożego Narodzenia wręczono mi zawieszenie w funkcji rektora przez wojewodę, na Sylwestra ostateczne odwołanie ministerialne, a czwartego stycznia późnym wieczorem znalazłem się wśród zaaresztowanych, a następnie internowanych na ul. Kleczkowskiej. Prorektorami zostają profesorowie: Daniel Bem, Otton Dąbrowski, Andrzej Wiszniewski. Dyrektorem Gabinetu Rektora zostaje doktor Wojciech Myślecki.

■ Rektor Politechniki Wrocławskiej prof. Tadeusz Zipser, Wrocław, 29.06.1981

29-30 czerwca we Wrocławiu obraduje Walne Zebranie Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Dolny Śląsk. Zostaje wybrany Zarząd Regionu z przewodniczącym Władysławem Frasyniukiem oraz jego zastępcami: Jerzym Szulcem, Ryszardem Sawickim, Piotrem Bednarzem i Januszem Winnikiem.

LIPIEC

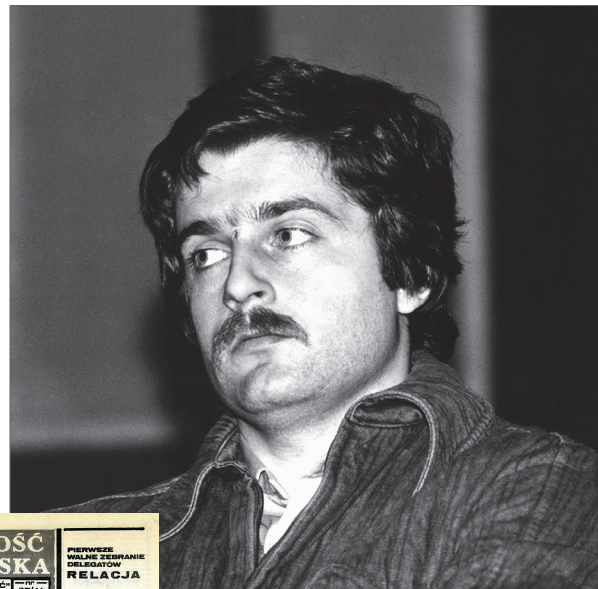
6 lipca podczas posiedzenia Komisji Zakładowej Tomasz Wójcik przedstawił projekt pisma do władz uczelni, w którym nawoływał, by załatwiały w terminie zgłaszane sprawy. Po dyskusji zgodzono się z postulatem, żeby pismo takie wręczyć nowym władzom uczelni, gdy tylko przejmą one urzędowanie.

Komisja Zakładowa wystosowała też pismo do prezesa NIK o udostępnienie protokołów z kontroli na Politechnice Wrocławskiej.

7 lipca papież Jan Paweł II ustanawia prymasem Polski arcybiskupa Józefa Glempa.

8 lipca na łamach „Informacji” Piotr Pleniewicz w tekście pod tytułem „Delegaci czy eksperci” wrócił do problemu stylu i zasad działania organów przedstawicielskich związku, wciąż go bowiem martwiło *nieumiejętne posługiwanie się przez działaczy różnymi formami demokratycznych instytucji, brak umiejętności szybkiego uzgadniania sprzecznych stanowisk i umiejętności dyskusji. (...) Bardzo często na forum Zakładowego Zebrania Delegatów, jak i Komisji Zakładowej pojawiają się wnioski dotyczące ważnych spraw, które to wnioski są natychmiast dyskutowane, a organizatorzy bez najmniejszych zahamowań prawie zawsze dążą do ich przegłosowania jeszcze na tym samym posiedzeniu. W takim wypadku tylko niepoprawny optymista może żywić choćby isierkę nadziei, że na podejmowaną decyzję jakkolwiek wpływ ma szary członek związku.*

W tym samym numerze Bronisław Jasek stawia Prezydium Komisji Zakładowej zarzut, że organy kolegialne związku niedostatecznie wiele uwagi poświęcają tak ważnym sprawom, jak reforma studiów, nowy regulamin studiów i nowa struktura organizacyjna Politechniki. Zgłasza w związku z tym postulat, by „Solidarność” przedstawiała całej społeczności uczelnianej swoje stanowisko w tych kluczowych sprawach. W tekście „Dwie konferencje” autor podpisujący się „Sprawozdawca” zrelacjonował dwie konferencje, które

archiwum Komisji Zakładowej

■ Władysław Frasyniuk, przewodniczący Regionu Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność”

23 maja rozpoczęły się w gmachu głównym Politechniki, zorganizowane przy współudziale „Solidarności”. Pierwsza – „Etos uczonych a rzeczywistość polska”, druga – „Uspołecznienie oświaty”. Temperaturę obrad podniosła dyskusja po odczycie profesora Albina Czernichowskiego poświęconym „Rodzajom konformizmu w życiu naukowym”, który replikując dyskutantom, stwierdził, że *nie ma nic mniej rozsądnego i bardziej krótkowzrocznego niż ułatwianie nadawania tytułów naukowych osobom z tzw. klucza, które później obok immunitetu władzy zyskują skwapliwie wykorzystywaną otoczkę wszechwiedzy, czego skutki aż nadto odczuwamy dzisiaj.*

Z drugiej konferencji odnotowano głównie półtorgodzinne, trzymające uczestników w napięciu wystąpienie Jacka Kuronia. Konferencja zgromadziła ludzi bardziej świadomych swych zamierzeń i silniej zaangażowanych emocjonalnie poruszonymi problemami, niemniej „Sprawozdawca” zwrócił uwagę, że na obu sesjach zabrakło najbardziej zainteresowanych: uczonych i nauczycieli, którzy *w swym średnim poziomie nie dorośli jeszcze do tak niby upragnionego owocu pełnej demokracji – jednakowego wysiłku i zaangażowania wszystkich.*

Członkowie „Solidarności” ze Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Politechniki zajęli się przekazaniem darów (pół tony żywności), ofiarowanych przez zamieszkałego w Belgii Tadeusza Wierzbickiego. Dary trafiły do placówki Caritas

I WALNE ZEBRANIE DELEGATÓW REGIONU DOLNEGO ŚLĄSKA

na pl. Grunwaldzkim i Zakładzie Leczniczo-Wychowawczego Caritas w Wierzbicach koło Kobierzyc. Szybkie dostarczenie produktów możliwe było dzięki bezinteresownemu udostępnieniu transportu przez „Solidarność” Miastoprojektu.

Profesor Andrzej Wiszniewski w tekście „Chciałbym umieć tyle, co inni” polemizuje z Ludomirem Jankowskim, który w majowych „Informacjach” zajął się protestem młodszych nauczycieli akademickich wywołanym sformułowaniami projektu nowej ustawy o szkolnictwie wyższym. Profesor Andrzej Wiszniewski przy okazji omówił wyniki ankiety, w której jedno z pytań dotyczyło środowiska adiunktów (m.in. czy powoływać ich na stałe, czy na czas określony). W lutym, gdy ankietę prowadzono, większość środowisk naukowych w kraju (i na Politechnice Wrocławskiej) opowiadała się za wariantem „powoływać na czas określony z możliwością stabilizacji poprzez przewód habilitacyjny”, który to wariant z czasem stał się częścią zwalczanego właśnie projektu ustawy. Profesor Andrzej Wiszniewski oświadczył, że jest przeciwnikiem rotacji opartej na sformalizowanym warunku doktoratu czy habilitacji, zarówno w odniesieniu do asystentów, jak i tym bardziej adiunktów. *Wśród 10 najlepszych na świecie specjalistów z mojej dziedziny – pisał profesor – co najmniej połowa nie ma nawet doktoratu. Mój Boże, bardzo chciałbym umieć tyle, co oni.*

Stanisław Huskowski z Politechniki Wrocławskiej zostaje wybrany na rzecznika prasowego NSZZ „Solidarność” Regionu Dolny Śląsk.

■ „Marsz głodowy”, Łódź, 30.07.1981

archiwum Komisji Zakładowej

14-20 lipca obradował IX Nadzwyczajny Zjazd PZPR, w trakcie którego odbyły się wybory I sekretarza KC. Wygrał je Stanisław Kania, pokonując Kazimierza Barcikowskiego.

22 lipca prymas Polski, arcybiskup Józef Glemp przyjmuje przewodniczącego Krajowej Komisji Porozumiewawczej NSZZ „Solidarność” Lecha Wałęsę.

23 lipca minister handlu wewnętrznego obniżył przydziały mięsne na kartki i zapowiedział podwyżki cen żywności.

24-26 lipca w Gdańsku obraduje Krajowa Komisja Porozumiewawcza. Ustala termin I Zjazdu Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w dwóch turach: 5-7 września i 26 września – 3 października 1981 roku.

30 lipca przez Łódź, Piotrków, Częstochowę, Szczecin przeszły „marsze głodowe” kobiet domagających się poprawy zaopatrzenia w żywność.

31 lipca Sejm uchwalił ustawę o cenzurze, której projekt został uzgodniony z przedstawicielami „Solidarności” i środowisk twórczych. Ustawa nakazywała zaznaczanie ingerencji cenzora i pozwalała na zaskarżanie jego decyzji przed sądem.

SIERPIEŃ

3 sierpnia w Warszawie rozpoczęła się trzydniowa okupacja ronda na skrzyżowaniu Alei Jerozolimskich i ul. Marszałkowskiej. Była to kolejna konfrontacja związku z siłami porządkowymi, która zakończyła się – zdaniem oficjalnej propagandy – porażką „Solidarności”.

3-6 sierpnia w Warszawie trwają rozmowy przedstawicieli rządu i „Solidarności” na temat zaopatrzenia w żywność, reformy gospodarczej, dostępu związku do środków masowego przekazu oraz projektu ustawy o związkach zawodowych – kończą się fiaskiem. Rząd oskarża „Solidarność” o zerwanie rozmów, a w prasie rozpoczyna się kampania atakująca związek za dążenie do konfrontacji.

7 sierpnia Marek Muszyński spotkał się z przedstawicielami Komisji Oddziałowych, by przekazać im relację z posiedzenia Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego, na którym omawia-

archiwum Komisji Zakładowej

■ Msza święta w Zajeźdni nr VII przy ul. Grabiszyńskiej z okazji I rocznicy powstania „Solidarności”, Wrocław, 30.08.1981

no niezetelne informowanie przez PAP o rozmowach Krajowej Komisji Porozumiewawczej z rządem.

10-12 sierpnia w Gdańsku obraduje Krajowa Komisja Porozumiewawcza. W posiedzeniu bierze udział minister Stanisław Ciosek. Wzywa się do niepodjęcia akcji protestacyjnych do czasu zakończenia obrad I Zjazdu.

19 sierpnia na apel „Solidarności” w całym kraju podjęta została akcja protestacyjna pod nazwą „Dni bez prasy”, polegająca na wstrzymaniu druku i kolportażu gazet.

20 sierpnia doszło do ponownego spotkania w takim samym gronie, jak 7 sierpnia, a jego celem było ustosunkowanie się do rządowych propozycji poziomu rekompensat za podwyżki cen detalicznych oraz do propozycji odpracowania wolnych sobót. W dyskusji zaproponowano, by uściślić definicję płacy (z dodatkami czy bez), by nie dawać podwyżek osobom zarabiającym powyżej 10 tysięcy złotych. Marek Muszyński przypomniał zebranym, by opinie na ten temat zebrali najpierw w swych komisjach i nie formułowali ich od razu na sali.

Prezydium Komisji Zakładowej zwołało zebranie przedstawicieli Komisji Oddziałowych, by omówić możliwość odpowiedzenia na apel Krajowej Komisji Porozumiewawczej i włączenie się do akcji odpracowania do końca roku ośmiu wolnych sobót.

archiwum Komisji Zakładowej

■ Odstąpienie tablicy pamiątkowej obok bramy głównej zajeźdni przy ul. Grabiszyńskiej. Duchowni od lewej: metropolita wrocławski ks. arcybiskup Henryk Gulbinowicz, ks. Stanisław Orzechowski, ks. Adam Wiktor, Wrocław, 30.08.1981

21 sierpnia Jerzy Urban objął funkcję rzecznika prasowego rządu.

25 sierpnia w Poznaniu na spotkaniu demokratycznie wybranych rektorów uczelni polskich powołano Konferencję Rektorów. Przewodniczącym został rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza profesor Janusz Ziółkowski.

30 sierpnia, w pierwszą rocznicę Sierpnia, odprawiono uroczystą mszę świętą w zajeźdni MPK przy ul. Grabiszyńskiej we Wrocławiu.

W pierwszą rocznicę Porozumień Sierpniowych, „Informacje” zyskały numer porządkowy i spis treści. W komentarzu czytamy: *Miał to być numer wakacyjny, wesoły, dowcipny. Niestety, nie wyszło.*

Sierpień 1980

*Tamten czas, tamte zmagania
i cierpienie.
Lęk i strach przed wszystkim,
co może nastąpić.
Mordercze dni, noce,
godziny i minuty.
Okropne chwile wyczekiwań
i ogłuszający rytm
własnego serca.*

A Oni stali!

*Zamknięci za bramami
zakładów pracy,
wpatrzeni w niebo
i głuchą dal,
wyczekiwali na to,
co się stanie.
Spoglądali na siebie
i na tych przed bramami.
Zatopieni w modlitwie
i rozrachunku z własnym
życiem,
przygotowywali się
na najgorsze.
Bo nie wiedzieli,
nie mogli wiedzieć,
czy Im będzie dane
opuścić miejsce,*

*w którym wykuwali
chleb dla dziecka,
żony i męża,
chorej matki
i ojca staruszka.
Oni nie mogli wiedzieć,
czy jeszcze raz
przekroczą bramę
swojego przeznaczenia,
codziennych zmagañ.*

*Oni – Robotnicy!
Oni,
ze stoczni i huty,
kopalni
i fabryki samochodów.*

*Oni,
wszyscy razem
starsi i młodzi,
wierzący, niewierzący
i szukający Boga.
W tym czasie,
w sierpniu roku
1980.
Powiedzieli:
Nie!
Powiedzieli:
Nie będziemy*

*upadlać się!
Nie będziemy
padać na kolana!
Nie będziemy
poniżać swojej godności!
Powiedzieli:
Nie!
Powiedzieli
i Polska zadrżała,
i świat
zawirował
pomiędzy jednym
i drugim przypływem.*

*I niesie się
echo
i w nas wnika.
Jak lekki powiew
nadmorskiego wiatru
chłodzi schorowane
serce
i nadziei dodaje,
że
Oni,
Robotnicy 1980
roku,
żyją wśród nas.*

Zdzisław Pacholarz

Zbyt niespokojne jest nasze życie dzisiaj, zbyt wiele spraw się dzieje, zbyt wiele dylematów do rozstrzygnięcia, stosunek między grupami pracowniczymi się nie zmieni, jeśli podział – zamiast się zacierać – będzie się pogłębiał, diabli wezmą to, co robotnicy wywalczyli, a z czego my wszyscy korzystamy. Nie brak było w numerze akcentów rocznicowych. „Tamten Sierpień” przypomniał Adam Węgiński, a Zdzisław Pacholarz zamieścił wiersz.

Kolejny komentarz redakcyjny poświęcono samorządowi. Ten jednak nie uzdrowi automatycznie naszej gospodarki, gdyż samo prawo nie stanowi skutków. Dopiero umiejętne korzystanie z przepisów może dać pożądane skutki, ale do tego potrzebna jest aktywna i obywatelska postawa wszystkich pracowników. *Dziś chętnie zasłaniaamy się symbolami religii chrześcijańskiej. Organizujemy msze polowe, święcenie sztandarów, rozwieszanie krzyży. Czy jednak służy nam to wszystko do przemyślenia naszej postawy moralnej, czy wyciągamy dla siebie wnioski o potrzebie służenia bliźniemu? Wydaje się, że nie wszystkim i nie zawsze.*

Leszek Nakonieczny w tekście pod tytułem „Oskarżam o brak informacji” wyraża swoje niezadowolenie z niedostatecznej polityki informacyjnej Komisji Zakładowej, z której obrad do członków docierają jedynie suche informacje, podczas gdy wielu członków komisji na co dzień pracuje bardzo ofiarnie. Stąd apel do przewodniczącego, by zobowiązał członków komisji do opracowywania jednostronnych informacji ze swych bieżących poczynąń i aby informacje te trafiały do wszystkich członków związku. Tymczasem w siedzibie „Solidarności” (D-1) zorganizowano wypożyczalnię książek wychodzących poza obieg oficjalny, a w sekretariacie Komisji Zakładowej można było zgłaszać swój akces do Pracowniczego Zrzeszenia Domków Jednorodzinnych. Zdzisław Pacholarz zapraszał do zgłaszania się do pracy wszystkich chętnych, którzy chcieliby „tworzyć kulturę”, a redakcja zachęcała do współredagowania „Informacji”. Przy okazji ogłoszono konkurs na nową nazwę dla gazety.

WRZESIEŃ

1 września rektor Politechniki Wrocławskiej profesor Tadeusz Zipser wysłał na ręce Władysława Frasyniuka, przewodniczącego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” Regionu Dolny Śląsk, życzenia z okazji pierwszej rocznicy powstania związku.

2 września Prokuratura Wojewódzka w Bydgoszczy umorzyła śledztwo w sprawie pobicia działacza związku, do którego doszło 19 marca w sali obrad WRN.

Na posiedzeniu Prezydium Komisji Zakładowej członkowie związku przyjrzeni się regulaminowi nagród. Ustalono, że z jego treścią zostaną zapoznani wszyscy członkowie komisji, że pracownicy powinni być nagradzani za pracę, a nie za zajmowane stanowiska, że właściwie trzeba opracować nowy regulamin, który by uwzględniał m.in. nagrody przyznawane przez ministra.

Zebrani uchwalili, że na kolejne posiedzenie Komisji Zakładowej przygotowany będzie wyciąg z protokołu NIK. Wyrażono oburzenie z powodu niedopuszczalnego – bez zgody Prezydium – zamieszczenia w artykule „Sigmę” logo „Solidarności”. Zebrani zgłosili też potrzebę utworzenia kolejnych zespołów do spraw: kultury, ustawy o szkolnictwie wyższym, statutu uczelni oraz dydaktyki.

5-10 września w hali Olivii w Gdańsku odbył się I Krajowy Zjazd Delegatów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. 896 mandatariuszy reprezentowało 9,5-milionową rzeszę członków związku. Region Dolny Śląsk liczył ich 900 tysięcy. Politechnikę Wrocławską reprezentowali: Stanisław Huskowski (I-9), Kornel Morawiecki (I-18), Jan Waszkiewicz (OBP), Tomasz Wójcik (I-4), Andrzej Zarach (I-18).

5 września na Politechnice Wrocławskiej odbyło się spotkanie Regionalnej Komisji Porozumiewawczej Nauki, złożonej z przedstawicieli NSZZ „Solidarność” uczelni wrocławskich. Gospodarzy reprezentowali Tadeusz Huskowski, Piotr Pleniewicz i Erazm Rozwadowski. Zebrani uchwalili powołanie zespołu do zredagowania tekstu będącego

protestem wobec ministerialnych praktyk – w zespole tym Politechnikę Wrocławską reprezentował Piotr Pleniewicz.

7 września pismo takie podpisali przedstawiciele pięciu uczelni (Tadeusz Huskowski ze strony Politechniki Wrocławskiej). Czytamy w nim m.in., że proponowane zmiany (...) *traktujemy jako zamach na dotychczasowe wyniki prac komisji: wyłączenie tolerancji światopoglądowej, tryb wyboru rektorów i dziekanów, ograniczenie kompetencji organów szkoły i Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, ograniczenie swobody zgromadzeń studenckich.*

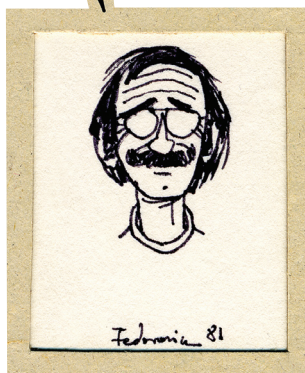
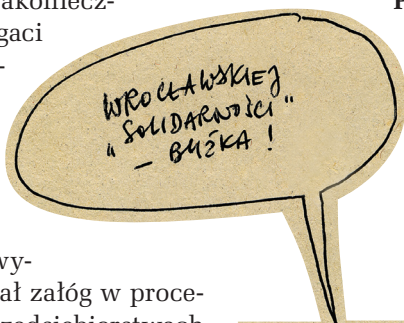
Leszek Nakonieczny, wysłannik „Informacji”, relacjonował z Gdańska, co „Solidarność” przyjmuje za swój program:

W polityce społecznej Związek winien kierować się następującymi priorytetami: zniwelowanie rozpiętości w dochodach ludności, zapewnienie minimum socjalnego, zniesienie emerytur z tzw. starego portfela, dążenie do likwidacji problemu mieszkaniowego. W polityce gospodarczej konieczna jest reforma systemu zastąpienia własności państwowej – społeczną i związana z tym eliminacja ingerencji aparatu politycznego w sprawy gospodarcze.

W pracach I Krajowego Zjazdu Delegatów aktywni są delegaci „Solidarności” przy Politechnice Wrocławskiej: Tomasz Wójcik (I-4) – wiceprzewodniczący Komisji Uchwał i Wniosków, Jan Waszkiewicz (OBP) – członek Prezydium Komisji Programowej, Andrzej Zarach (I-18) – członek Komisji Uchwał i Wniosków.

8 września Leszek Nakonieczny informował, że delegaci I Krajowego Zjazdu Delegatów przyjęli uchwałę o samorządach pracowniczych, stając tym samym w opozycji do rządu, który już majstrował przy ustawie wykluczającej de facto udział załóg w procesach kierowniczych w przedsiębiorstwach i umacniającej nomenklaturę.

Oficjalna propaganda utrzymuje, że projekt rządowy jest ze zrozumieniem przyjmowany przez większość społeczeństwa. W tej sytuacji Zjazd, działając zgodnie z pkt 1 art. 8 Konstytucji, która stwierdza – prawa PRL są wyrazem interesów i woli ludu pracującego – zwraca się do sejmiku o podjęcie decyzji o jak najszybszym przeprowadzeniu referendum w sprawie kompetencji samorządów.

Posłanie

I Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność” do ludzi pracy Europy Wschodniej

Delegaci zebrani w Gdańsku na Pierwszym Zjeździe Delegatów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, przesyłają robotnikom Albanii, Bułgarii, Czechosłowacji, Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Rumunii, Węgier i wszystkich narodów Związku Radzieckiego — pozdrowienia i wyrazy poparcia.

Jako pierwszy niezależny związek zawodowy w naszej powojennej historii — głęboko czujemy wspólnotę naszych losów. Zapewniamy, że wbrew kłamstwom szerzonym w waszych krajach, jesteśmy autentyczną, 10-milionową organizacją pracowników, powstałą w wyniku robotniczych strajków. Naszym celem jest walka o poprawę bytu wszystkich ludzi pracy. Popieramy tych z was, którzy zdecydowali się wejść na trudną drogę walki o wolny ruch związkowy. Wierzmy, że już niedługo wasi i nasi przedstawiciele będą mogli się spotkać celem wymiany związkowych doświadczeń.

W kolejnej uchwale delegaci wzięli w obronę pracowników cywilnych MON i MSW oraz pracowników mianowanych administracji państwowej, którym rząd odmawia prawa do zrzeszania się w Niezależnym Samorządnym Związku Zawodowym „Solidarność”. Zjazd uważa, że specyfika resortów MON i MSW oraz organów administracji nie jest żadną podstawą do ograniczania prawa działalności któregośkolwiek z istniejących w kraju związków zawodowych.

Zjazd nie zapomni też o środowiskach akademickich, uważając, że warunkiem dobrego funkcjonowania szkół wyższych i rozwoju nauki w Polsce jest pełna realizacja przygotowanej ustawy o szkolnictwie wyższym, a władze „Solidarności” powinny zdecydowanie działać na rzecz przyjęcia ustawy w postaci akceptowanej przez społeczność akademicką, nauczycieli i studentów.

Władze, zwłaszcza partyjne, rozwścieczyło wręcz

Posłanie I Zjazdu Delegatów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” do ludzi pracy Europy Wschodniej, po którym w całym obozie socjalistycznym rozległy się głosy dezaprobaty i groźne pomrukiwania ze strony rządzących.

14 września aresztowano Kornela Morawieckiego, pracownika Instytutu Matematyki Politechniki Wrocławskiej, delegata na I Krajowy Zjazd „Solidarności”, redaktora „Biuletynu Dolnośląskiego”, któremu postawiono zarzut podważania sojuszy międzynarodowych.

15 września, na zwołanym w trybie nagłym posiedzeniu Komisji Zakładowej, członkowie „Solidarności”, chcieliby się czegoś dowiedzieć, ale informacji o Morawieckim niewiele. Zebra-

ni domagali się zwolnienia kolegi za poręczeniem społecznym oraz ogłoszenia gotowości strajkowej na uczelni. W komentarzu redakcyjnym „Informacji” czytamy: *Osadzenie człowieka w areszcie oceniamy jako represję. A w takiej sytuacji na plan dalszy schodzą różnice w poglądach na treści przekazywane przez redaktora „Biuletynu Dolnośląskiego”. Zaczyna nas zespalać wewnętrzny opór przeciw stosowaniu siły.*

Przedstawiciele Komisji Zakładowych Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” dolnośląskich zakładów pracy zgromadzeni 15 września na wspólnym spotkaniu z delegatami na I Krajowy Zjazd „Solidarności” wyrażają stanowczy protest przeciwko aresztowaniu delegata na Zjazd Krajowy Kornela Morawieckiego.

16 września serwis informacyjny „Z dnia na dzień” podał, że z apelem o zwolnienie Kornela Morawieckiego za poręczeniem społecznym wystąpił rektor Politechniki Wrocławskiej profesor Tadeusz Zipser oraz Zarząd Regionu.

Nowy numer „Informacji” poświęcony został projektowi ustawy o szkolnictwie wyższym. Powodem było narastające w kraju niezadowolenie z ogłoszonej wersji projektu. Docent Janusz Goćkowski pisał w tekście pod tytułem „Co nam grozi”, że uczonemu nie można odebrać prawa do strajku, że musi mieć zagwarantowane bezpieczeństwo wykonywania zawodu, nie można go więc pozbawiać tej możliwości z przyczyn pozanaukowych, musi mieć odpowiednio długi urlop. Ponadto: samorządność na uczelni oznacza, że jej społeczność decyduje o tym, kto ma być rektorem; autonomiczna uczelnia sama decyduje o swej strukturze, programach badawczych i działalności pedagogicznej; nie ma wolności nauki bez pluralizmu światopoglądowego; więc uczelnie wyższych powinna dokonywać się na gruncie wzajemnych swobodnych kontaktów oraz dzięki istnieniu Rady Głównej.

26 września – **7** października w Gdańsku trwa druga tura I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność”. Obradom przewodniczy Jerzy Buzek. Wybrane zostają krajowe władze związku – Komisja Krajowa i Komisja Rewizyjna. Przewodniczącym Komisji Krajowej zostaje Lech Wałęsa. Do Komisji Krajowej z Politechniki Wrocławskiej wchodzi Jan Waszkiewicz, a Andrzej Zarach zostaje członkiem Komisji Rewizyjnej. Przyjęto statut związku. Zawarto porozumienia o współ-

pracy Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” ze Związkiem Literatów Polskich, Związkiem Polskich Artystów Plastyków i uchwalono deklarację programową w sprawie kultury narodowej. Zjazd przyjmuje program związku pod nazwą „Samorządna Rzeczpospolita”. W trakcie obrad profesor Edward Lipiński oznajmia o rozwiązaniu się Komitetu Samoobrony Społecznej Komitetu Obrony Robotników.

GDAŃSK

28 września na łamach „Informacji” Piotr Pleniewicz zarzucił redakcji chaos w gazecie. *Dopóki nie zmienicie charakteru i stylu gazetki, to czy będzie się ona nazywała „Jutrzenka Nadziei” czy „Dzwonek Solidarności”, zawsze zostanie tymi nieszczęśliwymi „Informacjami”, czyli grochem z kapustą.*

Kolejne wydania „Informacji” poza numeracją, wypełnione były głównie relacjami, i komentarzami zjazdowymi.

PAŹDZIERNIK

1 października wchodzi w życie nowa ustawa o cenzurze, będąca kompromisem pomiędzy projektami społecznymi a rządowym, dopuszcza zaznaczanie ingerencji cenzury i możliwość zaskarżenia jej decyzji.

W redakcji „Informacji” zatrudniono Gabrielę Dwigird, która zajmie się korektą oraz pisanem artykułów.

2 października na Politechnice Wrocławskiej odbyła się inauguracja nowego roku akademickiego, podczas której przemówienie wygłosił „solidarnościowy” rektor – profesor Tadeusz Zipser, a „Informacje” zamieściły pełny autoryzowany tekst tego wystąpienia. *My tu w naszej społeczności – mówił rektor na zakończenie – tworzymy wzorce własne tej trudnej dyskusji. Nie dajmy się ponosić*

jałowej agresywności. Porzućmy pesymizm założeń, że nasz partner i tak nie da się przekonać. Porzućmy także optymizm, że to my zawsze mamy rację. Przychodzi nam dziś działać w jeszcze bardziej odpowiedzialnej sytuacji, gdyż jesteśmy autonomiczni. Dźwigamy na sobie większy ciężar odpowiedzialności, jednak wierzę, że do brzegu przyszłej inauguracji dojdziemy szczęśliwie i że nie uронimy z tego naszego czołna żadnych wartości.

3 października Krajowa Komisja Koordynacyjna Niezależnego Zrzeszenia Studentów ustaliła termin II Zjazdu na 8-13 grudnia.

14 października Leszek Nakonieczny, wysłannik „Informacji”, w komentarzu nawiązującym do deklaracji „Solidarności” o wyciąganiu ręki do tych, którzy pragną lepszej przyszłości dla ojczyzny, pisze: *Każdemu, kto samoograniczenie się naszego Związku uznałby za jego słabość, każdemu, kto tej wyciągniętej ręce chciałby odgryźć palce, musimy powiedzieć: Ta wyciągnięta do współpracy dłoń w odruchu samoobrony może zacisnąć się w pięść.* W numerze zamieszczono wywiady z Lechem Wałęsą, Jackiem Kuroniem i Grzegorzem Pałąk (szefem Zarządu Regionu Łódź).

Przytoczono też wypowiedzi Kornela Morawieckiego i Tomasza Wójcika wygłoszone podczas obrad. Kornel Morawiecki nawoływał: *Od roku grożą nam stanem wyjątkowym i interwencją, a my udajemy, że tego nie widzimy, chowamy głowę w piasek. Związek jako całość powinien na stan wyjątkowy odpowiedzieć stanem wyjątkowym w Związku!*

Tomasz Wójcik proponował, by w dokumentach programowych używać – zamiast władze związku – określenia „przedstawicielstwa związkowe”, gdyż władzą związku są jego członkowie. Do władzy rwą się wszyscy, a do tego, by być przedstawicielem – mniej. Odnotowano wejście Jana Waszkiewicza w skład Komisji Krajowej i Andrzeja Zaracha do Krajowej Komisji Rewizyjnej.

Obok treści zjazdowych pojawiły się także sprawy wewnątrzuczelniane.

Gabriela Dowgird odcięła się Piotrowi Plenkiwiczowi za krytykę „Informacji”, dowodząc, że redakcja zrobiła dobrą, pożyteczną i wcale niegłupią robotę. Autorka oferowała swą pomoc przy korekcie pisma.

Komisja Zakładowa prosi wszystkich, by zgłaszali

uwagi co do nowego projektu regulaminu przyznawania nagród, który zawisł w gablocie; Andrzej Olszewski miał te uwagi przedstawić na najbliższym posiedzeniu Senatu.

W numerze zamieszczono list (z 5 X 1981) pracowników Politechniki Wrocławskiej (których poproszono o składanie pod nim podpisów) do profesora Edwarda Lipińskiego, współtwórcy Komitetu Obrony Robotników, z wyrazami szacunku dla niezłomnej postawy adresata w walce o obronę praworządności i godności ludzkiej, o stworzenie warunków wolnej egzystencji dla narodu.

15 października podczas posiedzenia Senatu Politechniki Wrocławskiej przyjęto – po poprawkach, jako tymczasowy – regulamin nagradzania.

A gazeta związkowa informowała o powstaniu – przy Komisji Zakładowej – zespołów problemowych zorganizowanych przez Tadeusza Huskowskiego: do spraw ustroju szkoły i do spraw ustaw. Pierwszy zespół (kierowany przez Piotra Plenkiwicza) opracowywał cztery zagadnienia dotyczące: samorządu w uczelni i modelu Rady Pracowniczej, samorządu w jednostkach organizacyjnych szkoły, organów szkoły i ich funkcji, statusu pracownika szkoły.

Drugi (przewodniczył mu docent Janusz Goćkowski) miał pracować nad problemami związanymi z ustawą o szkolnictwie wyższym (i ustaw pochodnych: o stopniach i tytułach, o nauce, o finansowaniu nauki).

16 października w Sądzie Wojewódzkim rozpoczął się proces Kornela Morawieckiego. Akt oskarżenia otrzymał on tuż przed rozprawą (wcześniej był na zjeździe) i nie zdołał się z nim zapoznać. Z tego powodu adwokaci poprosili o odroczenie rozprawy – sąd nowy termin ustalił na 9 listopada.

Odbyło się II Zakładowe Zebranie Delegatów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” przy Politechnice Wrocławskiej, podczas którego przyjęto rezygnację członków Prezydium: Andrzeja Idzikowskiego (został prodziekanem Wydziału Chemii) i Wojciecha Myśleckiego (objął funkcję dyrektora Gabinetu Rektora). Odwołano także Łukasza Wojewodę. Na ich miejsce przyjęto: Janusza Kabarowskiego (I-28), Wojciecha Szklarskiego (I-5) i Zbigniewa Zubelę (I-7).

Z pracy w Komisji Rewizyjnej zrezygnował profesor Tadeusz Zipser, który został wybrany na rektora Politechniki Wrocławskiej, a że jej skład został uchwałą zwiększony do 7 osób, powołano do komisji: Kornela Morawieckiego (I-18), Tadeusza Orłowskiego (I-9) oraz Marię Wysłouch (radcę prawnego uczelni).

Wiele miejsca podczas obrad zajęły sprawy reglamentacji towarów na uczelni, ale mimo wielogodzinnej dyskusji nie osiągnięto tu konsensu, zwłaszcza w kwestii likwidacji sklepu mięsnego w szkole. „Informacje” odnotowały powrót na uczelnię doktora Ryszarda Krasnodębskiego, który w marcu 1968 roku na znak solidarności ze studentami rozpoczął głodówkę. Gest ten kosztował go wyrzuceniem z uczelni.

W listach ciąg dalszy polemiki wokół kształtu i charakteru gazety. Tym razem głos zabrał Sławomir Popławski, który optował za stylem „całościowym” (jeśli redakcja chce zamieszczać informacje, to pełne albo wcale). Zarzucił przy tym redakcji, że bardziej żyje sprawami wielkiej polityki niż dniem powszednim „zmieniającego się oblicza Politechniki”. Dotychczasowej koncepcji prowadzenia gazety bronił Zdzisław Pacholarz.

18 października Wojciech Jaruzelski został I sekretarzem KC PZPR.

23 października Komisja Krajowa Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” stwierdza w uchwale stan zagrożenia związku i społeczeństwa oraz wzywa do powszechnego strajku ostrzegawczego w dniu 28 października.

■ Nocna akcja milicji zamalowywania haseł na murach przy pl. Uniwersyteckim, Wrocław, listopad 1981

24 października rząd powołał Terenowe Grupy Operacyjne.

26 października w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu rozpoczął się strajk okupacyjny w wyniku konfliktu spowodowanego ponownym wyborem Michała Hebdy na stanowisko rektora.

27 października w siedzibie redakcji „Informacji” odbyło się spotkanie z Andrzejem Zarachem, członkiem Krajowej Komisji Rewizyjnej, który przybliżył działalność Krajowej Komisji Koordynacyjnej i przy okazji wspomniął o radykalizowaniu mas członkowskich, które zniechęcone ugodową postawą Zarządów Regionów zawiązują struktury poziome i ogłaszają strajki bez zgody zarządów.

28 października w całym kraju przeprowadzono jednogodzinny strajk ostrzegawczy w proteście przeciw atakowi na związek. Akcja przebiegała pod hasłem „O żywność i kontrolę społeczną”.

30 października PAP informuje o strajkach o charakterze ciągłym trwających w sześciu województwach i gotowości strajkowej w innych.

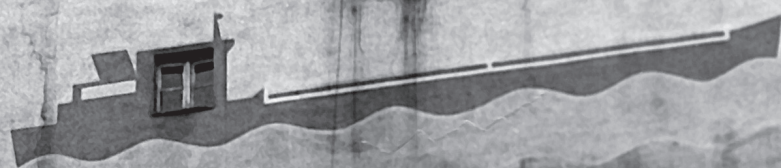
LISTOPAD

2 listopada decyzją Prezydium Komisji Zakładowej Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” zostały przyjęte do pracy: Janina Renek – pracownik sekretariatu Komisji Zakładowej oraz Elżbieta Wawrzyniak jako maszynistka „Informacji” Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”.

4 listopada w Warszawie spotykają się prymas Polski Józef Glemp, premier Wojciech Jaruzelski

archiwum Komisji Zakładowej

ZEGLUGA NA ODRZE

ZEJDZIEMY

Z MURÓW GDY WEJDZIEMY
NA ANTENY I EKRANY

Solidarność

Pracujesz na lądzie
- odpoczywaj na wodzie

i przewodniczący NSZZ „Solidarność” Lech Wałęsa. Tematem obrad jest sprawa powołania Rady Porozumienia Narodowego.

5 listopada na posiedzeniu Komisji Zakładowej Tadeusz Huskowski odczytał teleks Biura Programowego OKPN, które proponowało przyłączenie się do protestu pracowników WSI w Radomiu (skierowanego przeciw rektorowi Michałowi Hebdzie). Zebrani większością głosów postanowili ogłosić (po uprzednim dostarczeniu materiałów informacyjnych) referendum mające zdecydować, czy Organizacja Zakładowa Politechniki Wrocławskiej przystąpi do akcji protestacyjnej (łącznie ze strajkiem). Ponadto dyskutan-ci zaproponowali szereg działań wzmacniających jedność i siłę oddziaływania związku, by obrać mądrą strategię przyspieszającą dostęp „Solidarność” do radia i telewizji.

Tomasz Wójcik zwrócił się do przedstawicieli Organizacji Oddziałowych, by ci spytali swych członków, na jakie działania związku należy położyć nacisk: na społeczno-polityczne czy na socjalno-ekonomiczne?

8 listopada służby specjalne Stanów Zjednoczonych wywiozły z Polski pułkownika Ryszarda Kuklińskiego, któremu groziło aresztowanie.

**„Wnoszę
o umorzenie
procesu”** Kornel Morawiecki

9 listopada odbyła się kolejna rozprawa Kornela Morawieckiego. Obwiniony wniósł o umorzenie sprawy, a prokurator twierdził, że artykuły zamieszczane w „Biuletynie Dolnośląskim” przyczyniły się do wzrostu napięcia społecznego i nastrojów antyradzieckich. Kontynuowanie procesu zapowiedziano na 18 listopada.

W piśmie Zarządu Regionu „Z dnia na dzień” cytowano Kornela Morawieckiego: *Informowałem tylko społeczeństwo o interesujących je sprawach. Taka była moja rola.*

Indagowany podczas procesu przez obrońców funkcjonariusz SB, który odpowiadał za rozpracowywanie „Biuletynu Dolnośląskiego”, wyznał szczerze, że dzięki lekturze kolejnych numerów poznał prawdę o... Katyniu. Pikanterii rozprawie dodawał fakt, że w przerwie obrad sądu sprzedawano kolejny numer „Biuletynu”.

11 listopada na uczelni otwarto wystawę „Droga ku niepodległości”, prezentującą wydarzenia od wybuchu I wojny światowej do traktatu ryskiego w 1921 roku.

12 listopada na wielu uczelniach w kraju rozpoczęły się strajki na znak poparcia dla WSI i z żądaniem usunięcia Michała Hebdy z funkcji rektora.

18 listopada trzy bite strony zajął w numerze „Informacji” wywiad, którego udzielił im Wojciech Myślecki, szef Gabinetu Rektora. Pytany o to, czy uczelnia poradzi sobie w sytuacji, gdy od 1 stycznia ma wejść zapowiadana reforma gospodarcza, a Politechnika Wrocławska w dużej części opiera swój byt na współpracy z przemysłem, powiedział m.in.: *Teoretycznie może z tego wyjść bez szwanku, bo przecież rysujące się zmiany w zarządzaniu, reorientacja gospodarki wymaga doradztwa technicznego i bezpośredniego udziału ludzi o najwyższym wykształceniu i wiedzy w rekonstruowaniu zarówno sfery zarządzania przedsiębiorstwem, jak i jego technologii. Jest problem, kiedy to dotrze do samorządnych przedsiębiorstw, w którym momencie ten nacisk obiektywny zostanie odebrany w gospodarce i znajdzie to odbicie w zleceniach.*

19 listopada powstaje Konferencja Rektorów Wyższych Uczelni.

23-24 listopada nie słabnie napięcie na wrocławskich uczelniach – rozpoczęcie strajku na Politechnice Wrocławskiej; czynnie protestuje 600 osób, reszta studentów uczestniczy w zajęciach.

Prymas Polski Józef Glemp i sekretarz Episkopatu Polski biskup Henryk Dąbrowski spotykają się z delegacją Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” z udziałem m.in. Lecha Wałęsy, Andrzeja Wielowieyskiego, Tadeusza Mazowieckiego i Bronisława Geremka.

25 listopada w Warszawie rozpoczął się strajk okupacyjny w Wyższej Oficerskiej Szkole Pożarnictwa, której słuchacze chcieli, by została ona objęta postanowieniami przygotowywanej ustawy o szkolnictwie wyższym.

GRUDZIEŃ

2 grudnia MO za pomocą helikopterów pacyfikuje Wyższą Oficerską Szkołę Pożarnictwa.

3 grudnia spotkanie przedstawicieli Regionów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” z Lechem Wałęsą w Radomiu

przynosi radykalizację postaw (także Wałęsę), pojawiają się głosy o wotum nieufności dla rządu, wezwania do podjęcia konfrontacji, ogłoszenia 24-godzinnego strajku w wypadku udzielenia rządowi przez Sejm nadzwyczajnych uprawnień, a strajku powszechnego w wypadku zastosowania przez rząd środków nadzwyczajnych.

3-4 grudnia prymas Polski Józef Glemp spotyka się z Lechem Wałęsą.

9 grudnia podczas wznowionego procesu Kornela Morawieckiego przesłuchiowano kolejnych świadków. Wśród nich znalazł się Jan Waszkiewicz, który poprosił o odroczenie rozprawy, gdyż po całonocnej podróży nie był przygotowany do składania zeznań. Poparła go obrona i w ten sposób proces znów odłożono – tym razem do 22 grudnia.

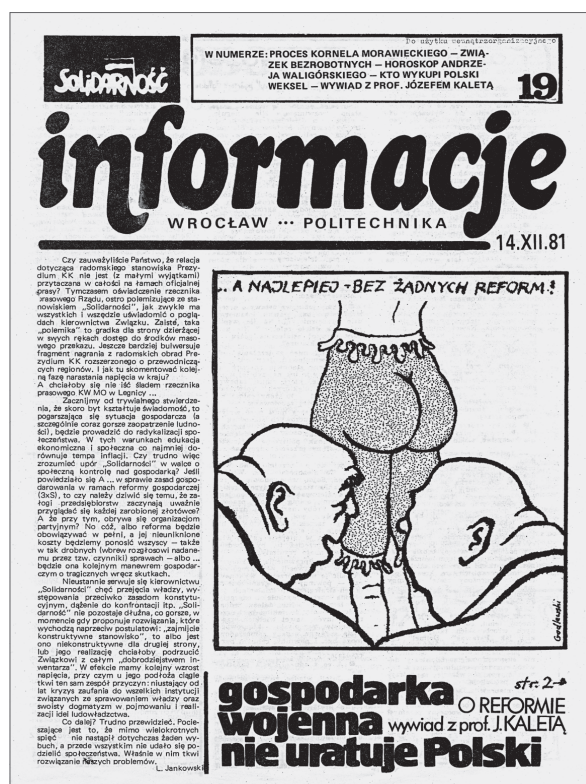
Delegacja „Solidarności” z Lechem Wałęsą zostaje przyjęta przez prymasa Polski.

11 grudnia ukazał się numer piątkowo-niedzielny „Słowa Polskiego”, a w nim wypowiedź profesora Andrzeja Wiszniewskiego w sprawie strajków studenckich. Stwierdził on, że od początku był im przeciwny, bo choć można podzielać oburzenie młodzieży na machinacje resortu, to w konflikcie radomskim racje są rozłożone, a w partykularne interesy dwu grup pracowniczych wciągnięto ogólnopolskie środowisko studenckie. *Nawet gdyby przeciwnicy prof. Hebdy mieli rację, to głowa Hebdy jest za mała, by w walce o nią stawiały uczelnie całego kraju.*

Nawiązując do strajku na Politechnice Wrocławskiej, profesor Andrzej Wiszniewski wyraził swe uznanie dla studentów za wykazaną dyscyplinę, spokój i rozsądek. Profesor mówił także, że prawie wszystkie zajęcia praktyczne odbywały się zgodnie z harmonogramem, a gdy na którymś z nich zabrakło słuchaczy, to dlatego, że studenci albo strajkowali, albo siedzieli w domu (a nie dlatego, że ktoś w tym przeszkadzał). W dalszej części artykułu przytaczano argumenty RU SZSP przeciw strajkowi, a autor w konkluzji pisał, że rozszerzaniu się strajku na Politechnice Wrocławskiej sprzyjało to, że dołączyły się całe grupy dotąd niestrajkujące, by z błogosławieństwem władz uczelni odsunąć termin zaliczenia kolokwium.

Nie udało się gazecie porozmawiać z przedstawicielem NZS, bo dotychczasowy jego szef Rafał Guzowski zrezygnował z funkcji (zmienił poglądy na niektóre kwestie), a nowy przewodniczący nie chciał podać swego stanowiska.

W Warszawie rozpoczął się trzydniowy Kongres Kultury Polskiej z udziałem 400 najwybitniej-

szych przedstawicieli świata kultury i nauk humanistycznych.

11-12 grudnia w Gdańsku odbywa się posiedzenie Komisji Krajowej Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. Statutowe władze związku potwierdzają stanowisko radomskie. Z oświadczenia: *Do rozmów z rządem na temat porozumienia narodowego możemy przystąpić z chwilą, gdy władze wyzrekną się planów działania przemocą przeciw narodowi, grożenia konfrontacją i przyjmą za podstawę negocjacji minimalne warunki określone w uchwale radomskiej.*

Ostatni w 1981 roku numer „Informacji” nosił datę 14 grudnia, ale wśród członków rozprowadzany był kilka dni przed stanem wojennym.

Na łamach gazety Komisja Zakładowa Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” przy Politechnice Wrocławskiej ogłosiła apel do Komisji Oddziałowych o zorganizowanie grup akcji zimowej, które powinny sporządzić listy osób potrzebujących pomocy, a następnie zorganizować im zaopatrzenie na zimę (opał, warzywa, owoce), zaopatrzenie bieżące w żywność, pomoc lekarską, usuwanie drobnych awarii (w tym celu Komisja Zakładowa zapowiedziała powstanie specjalnej ekipy, do której ogłosiła dobrowolny nabór).

Komisja Rewizyjna poinformowała oficjalnie o zmianach w swym składzie, przypominając aktualny zapis statutu Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, który mówi,

że Komisja Rewizyjna nadzoruje i kontroluje działalność finansową Zarządu i jego Prezydium oraz kontroluje zgodność ich działalności ze Statutem, uchwałami Zjazdu, Komisji Krajowej oraz z uchwałami Walnego Zebrania Delegatów.

Komisja Zakładowa podała też do wiadomości, że większością głosów uchwaliła wniosek następującej treści: *Komisja Zakładowa Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” przy Politechnice Wrocławskiej proponuje powołanie Społecznego Frontu Porozumienia Narodowego na szczeblach krajowym i regionalnych z następującymi członkami założycielami:*

1. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”,
2. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” Rolników Indywidualnych,
3. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” Rzemieślników,
4. Niezależne Zrzeszenie Studentów.

Komisja Zakładowa domagała się ponadto, by kierownictwo Polskiego Radia wyjaśniło okoliczności wyemitowania fragmentów z zamkniętego posiedzenia Komisji Krajowej. Ustalono też protest wobec kontynuowania zasady rozdziału nagród, opartej na automatycznym ich przyznawaniu wedle zajmowanych stanowisk.

Na apel Komisji Krajowej o przepracowanie ośmiu wolnych sobót na Politechnice Wrocławskiej została zainicjowana akcja solidarnościowej pomocy dla szpitali. Wiesław Popytak opisał wizytę sześciuosobowej ekipy, która udała się do szpitala im. Rydygiera. Gospodarze przedstawili listę problemów do rozwiązania, głównie technicznych. Autor wyraził nadzieję, że uda się pomóc szpitalowi, prosząc zarazem wszystkich chętnych z uczelni o zgłaszanie swej gotowości do niesienia tej pomocy.

12 grudnia w Warszawie zbiera się na pierwszym posiedzeniu Prymasowska Rada Społeczna, której przewodniczącym zostaje profesor Stanisław Stomma.

Na porannej naradzie w gabinecie premiera generał Wojciech Jaruzelski pyta zebranych, co robić. Wszyscy obecni, w tym szef Sztabu Generalnego generał Florian Siwicki, uznają, że stan wojenny jest konieczny i trzeba go wprowadzić bezwzględnie.

Godz. 14. Generał Jaruzelski decyduje się na skierowanie

do Rady Państwa wniosku w sprawie wprowadzenia stanu wojennego – na żądanie profesora Henryka Jabłońskiego, jej przewodniczącego.

Godz. 16. Ze sztabu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przekazany zostaje Komendom Wojewódzkim MO szyfrogram zaczynający się od słów: *Ogłaszam hasło „Synchronizacja”*, co oznacza rozpoczęcie działań resortu.

Godz. 18. Na posiedzeniu Sztabu Generalnego LWP konstituuje się **Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego w składzie** (niektórzy nieobecni na spotkaniu o udziale we WRON dowiedzą się z obwieszczeń): wiceministrowie obrony narodowej, dowódcy poszczególnych rodzajów sił zbrojnych, dowódcy okręgów oraz szefowie niektórych służb, razem 22 osoby – **generałowie: Wojciech Jaruzelski, Florian Siwicki, Tadeusz Tuczapski, Eugeniusz Molczyk, Czesław Kiszczak, Tadeusz Hupałowski, Czesław Piotrowski, Józef Baryła, Włodzimierz Oliwa, Henryk Rapacewicz, Józef Użycki, Tadeusz Krepski, Longin Łozowicki, Michał Janiszewski, Jerzy Jarosz, Zygmunt Zieliński, kontradmirał Ludwik Janczyszyn, pułkownicy: Tadeusz Makarewicz, Kazimierz Garbacik, Roman Leś, podpułkownicy: Jerzy Włosiński i Mirosław Hermaszewski.**

Do sali obrad Komisji Krajowej NSZZ „Solidarności” w Gdańsku nadchodzą informacje z wielu rejonów o przemieszczaniu się kolumn wojska i milicji.

Godz. 20. Łącznik kapitana SB Adama Hodysza przekazuje Komisji Krajowej sygnał o stanie wojennym – powiadomieni nie reagują.

Okolo 23.30 w całej Polsce rozpoczynają się internowania i pozostałe zaplanowane akcje MSW.

Okolo godz. 1 w nocy rozpoczyna się posiedzenie Rady Państwa, przed którą postawiono zadanie formalnego uchwalenia stanu wojennego. Dekretem datowanym na 12 grudnia Rada Państwa przy jednym głosie sprzeciwu **wprowadza stan wojenny na całym obszarze Polski.** Oficjalnie konstituuje się **Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego pod przewodnictwem generała Wojciecha Jaruzelskiego.**

